

Frant. Kalda: *Praeteritopraesentia v němčině a nizozemštině a vývoj jejich konjugáčního systému*. (Spisy filos. fakulty Univ. Komenského v Bratislavě XXI., 1936, 29 stran za 10 Kč.) Autor podává v práci, která není v pravém slova smyslu badatelská, nýbrž — vyčetl-li jsem ráz její dobře — činí zároveň nárok na to, aby byla užitečnou pomůckou v rukou studujících, kteří jistě od svého učitele, předního našeho znalce nizozemštiny, slýchají odkazy k poměrům v tomto jazyce. Autor chtěl jim a ovšem i nám podrobně a názorně osvětlit vývoj, resp. morfologickou a to hlavně funkční stránku oněch málo sloves starých, k nimž se přidružilo i sloveso *wil* (a mnohem dříve také už *mag*, původně stojící stranou), v době dnešní a folii k tomu také v době staré a střední, tedy jednak synchronicky, jednak diachronicky. I ukazuje, jaký význam pro soustavu časovací má jednak samohláska kmenová, jednak preteritální *-te*, jednak zakončení kmenové (*mag: moeb-*). Ale právě proto, že se v synchronii už předpokládá předchozí (diachronický) vývoj, lze při takových sestavách, jistě velmi poučných, býti také jiného náhledu metodologického, aby se totiž čtenáři, zvláště nehotovému, předvedl nejdříve onen postup a vývoj v dobách starších se specifickou tendencí a konečným výsledkem jeho a teprve potom učinil znovu řez dnešním materiálem o struktuře a tendencích změněných, zdánlivě (ale jistě ne vzhledem k budoucnosti) nezměněných. Soudím, že by pak vynikl rozdíl mezi stavem dávným a dnešním ještě ostřeji. Při jinak pěkné úpravě slohové i zevní (tato se mi zdá až zbytečně opulentní) působí nelibě spojení »jež kromě toho rozlišují též časy i kmenovou samohláskou« (6), dále tvar *nabrážována* (5), konečně nepřesné určení věcné, že »ss < tt vzniklo před hornoněmeckým (m. prvním, germánským) posunutím« (11). V literatuře má býti psáno O. Wilmanns.

J. Janko.